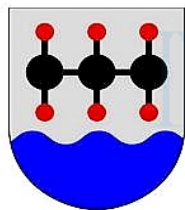

STENUNGSUND

INLANDET

Medlem av Sveriges Släktforskarförbund

www.insf.se

KUNGÄLV

INLANDS SLÄKTFORSKARFÖRENINGENS MEDLEMSTIDNING

ISSN 1401-7261

Årgång 20 nummer 2

10 oktober 2012

Hej!

Jag har släktforskat i många år, men det är först nu som jag på allvar börjat intressera mig för min farmors släkt.

Hennes anfader var kofferdikaptten Hindrich Tangberg. Han var född 1753, gifte sig 1782 och bodde med familjen på Elgön.

Jag kom i kontakt med Inlands släktforskarförening tack vare en artikel om "Långön med tillhörande öar och holmar" av Evert Samuelsson, publicerad i släktföreningens medlemstidning Årgång 18, nr 2, den 20 september 2009. I artikeln nämns att Hindrich Tangberg 1791 sålde Elgön till fiskaren Peter Svensson.

Kanske har någon släktforskare, i något sammanhang, funnit någon uppgift om just Hindrich Tangberg. Jag har för tillfället kört fast.

Jag är bosatt i Skåne.

Med vänliga hälsningar

Ulf Jerndal ulf.jerndal@telia.com

Det kom ett brev (e-post)

Hej Roger:

Vill bara återkoppla att jag och min fru gjorde ett besök på Prästgårdslagår'n idag och det var en mycket positiv upplevelse.

Vi blev hjärtligt mottagna och kände oss väl omhändertagna. Många var de redan på plats, så det var precis vi fick plats. Roligt att så många var där.

God fika, välordnat allting och trevlig miljö att vara i.

Drunknade snabbt i de uppgifter som fanns i pärmarna era. Intensivt letande och dokumenterande. Fann flera uppgifter som kompletterade vår tidigare forskning bara genom att titta i en enda pärm (en Jörlanda pärm).

Så med dessa ord vill jag bara förmedla att jag är en glad ny medlem och längtar att få komma tillbaka nästa gång och gräva mer. Nästa gång blir nog i Stenungsund.

Tack för att du lockade oss till föreningen!

Ha det gott!

Med vänlig hälsning

Jörgen Rönning jorgen.ronning@gotit.se

Anbytarträffar

I Hembygdsföreningens prästgårdsladugård i Torsby vid följande datum.
2012: 13/9, 11/10 och 8/11.
2013: 10/1, 14/2, 14/3 och 11/4. Vi börjar kl. 11:00 till ca. 14.00.

Biblioteket, Fregatten i Stenungsund vid följande datum. 2012: 29/9, 27/10 och 24/11 (Obs! Datum).
2013: 26/1, 23/2, 23/3 och 27/4. Vi börjar kl. 11.00 till ca. 14:00.

Anbytarträff i Fregatten, Stenungsund tillsammans med Tjörn & Orust Släktforskare. Lördagen den 27 oktober kl. 10 – 14. Vi arrangerar i år.

Släktforskar dag
i Uddevalla den 20/10.

Höstmöte tisdagen den 30 oktober i Församlingshemmet, Jörlanda. Se kallelse på sista sidan.

Städning i Prästgårdsbyggårn i Torsby.
Foto: Roger Björkstam, 24/11-11.

STYRELSEN

Ordf.	Anette Tuores Marieberg 290 442 49 KUNGÄLV Tel: 0303-13422 tuores@passagen.se
V. ordf.	Kenneth Bengtsson Ö Hälledalen 112 444 79 SVENSHÖGEN Tel: 0303-774060 kenneth5604@hotmail.com
Kassör	Roger Björkstam Smällen 120 442 51 YTTERBY Tel: 0705-223125 rjb@home.se
Sekr.	Barbro Siberg Skärby Station 170 442 93 KAREBY Tel: 0303-222671 barbro.siberg@telia.com
Ledamot	Maj Eriksson Neros väg 8 444 60 STORA HÖGA Tel: 0303-777562 sven-morgan@telia.com
Ledamot	Stig Rutgersson Granneby 160 442 95 HÅLTA Tel: 0303-227701 stigrutger@home.se
Suppl.	Margareta Johnsson Höjer 120 442 93 KAREBY Tel: 0303-222703
Suppl.	Maths Haraldsson Guddeby 200 442 94 YTTERBY Tel: 0722-391084

REVISORER

Ord.	Nils Emanuelsson Videgatan 8 444 42 STENUNGSUND Tel: 0303-771143
Ord.	Margit Olsson Hålebäcken 181 472 91 STILLINGSÖN Tel: 0304-43349
Suppl.	Sune Hermansson Skogomevägen 18 422 50 HISINGS BACKA Tel: 031-551363
Suppl.	Inga-Lill Karlsson Tvetgatan 102 442 33 KUNGÄLV Tel: 0303-244008

VALBEREDNING

Samk.	Rune Nordström Havregången 2 442 39 KUNGÄLV Tel: 0303-16405
	Gerhard Berntsson Ruths väg 4 444 60 STORA HÖGA Tel: 0706-254307

KONTAKTOMBUD (tel. se ovan)

Romelanda – Anette Tuores. **Ucklum & Spekeröd** – Sune Hermansson.
Ytterby & Kungälv – Roger Björkstam. **Torsby, Harestad & Lycke** - Hans Lidhall.
Solberga, Håлта & Jörlanda – Astrid Svensson. **Ödsmål & Norum** – Maj Eriksson.
Marstrand – Lisbeth Andersson 0303-14188. **Kareby** – Sven Nyblom 031-295122

Medlemsavgiften är 150:-/år. Vill Du gå med i föreningen! Betala in 150:- på plusgiro 438 28 03-7 eller bankgiro 829-0678. **Ange ny medlem.** Glöm ej namn och adress.

Gåvor mottages tacksamt. Gärna böcker till vårt bibliotek.

Föreningens adress:

Inlands Släktforskare c/o Anette Tuores Marieberg 290 442 49 KUNGÄLV.
Org.nr: 802430-8374. Medlemsnr. i SSF: 16196. Upplaga 220 ex. ISSN 1401-7261.
Hemsida: www.insf.se.

MEDLEMSBIBLIOTEKET

i Laggårn

Du är välkommen att låna böcker och läsa i lugn och ro hemma. Böckerna är numrerade och det finns ett blad för varje bok i en pärm, som står bredvid böckerna. Du skriver ditt namn och telnr på det numrerade bladet och datum för lånet. När Du lämnar tillbaka boken så skriver Du in återlämningsdatum. Lånetiden är en månad. Vi har även medlemsblad från angränsande föreningar, dock ej till utlåning.

Ordföranden har ordet

Hösten är i antågande, ena stunden kan man ha sommarkläderna på och nästa är det vinterkläder som behövs. När det är uppehåll från regnskurarna så är det skördandet av frukt, bär och grönsaker som gäller. Det är ett bra björnbärsår och det finns gott om skogens guld. Lyckligtvis har jag två döttrar som hittar detta guld åt mig, då jag saknar "kantarellögon".

Jag hoppas att ni har träffat släktingar och frågat ut dem nu under sommaren. Även om man har datum så är det historierna och fotografier som vi alltid behöver mer av. Att ni fått lite nya uppgifter att reda ut, både som bekräftar eller dementerar uppgifterna. Att ni kanske besökt platser där era förfäder bott, strosat runt någon varm sommardag på någon kyrkogård mm Allt behöver inte ske framför datorn inomhus.

Jag har haft Amerikabesök, Mona med maken Irv. Monas mormor föddes i Stenkyrka och flyttade som liten till Romelanda och vidare till Amerika.

Detta var tredje gången som Mona besökte Romelanda, och denna gång ville jag visa vår hembygdsgård i Romelanda. Med stolthet har jag gjort visningar förut men aldrig berättat på engelska. Det var så lärorikt att öva sin engelska på detta sätt och jag hoppas att jag inte av oförstånd förklarade något på ett tokigt sätt.

Ett jättefint släktkalas har jag också fått varit delaktig i. En vän till mig bad om hjälp

att hitta sin släkt i Amerika. Jag hade inte så mycket att gå på men letade träget och skrev förfrågningar på diverse forum "överdär", och fick ett napp som gjorde att jag kunde hitta rätt. Det anordnades ett släktkalas i Kungälv på Fästningsholmen. Släktingar kom från Oslo, Paris, London, Skåne och fler platser i Sverige. En av släktingarna, snart 90 år med fru kom från Amerika. Ovetande om hur slakten i Sverige såg ut hade han plötsligt genom ett brev fått en stor släkt. Dessutom så är likheten slående, även liknande talanger mm.

Det är en upplevelse att få vara delaktig när frågor som efter snart 90 år får svar.

Det var en varm härlig dag med god mat, glada släktingar, fin musik, åktur med häst och vagn. Detta är ett minne för livet. Många som forskar vill så gärna gå så långt tillbaka i tiden som möjligt men glöm inte nära och kära som lever nu.

Jag hoppas att många av er kommer till höstmötet, vi ska för andra gången besluta om ändring i stadgarna.

Önskar er alla en trevlig forskarhöst

Anette Tuores

NYA MEDLEMMAR

Från Gilltorps gårdsarkiv.

Wäcker-Lagers tablat 16
 1861 i November den 15 En förfä-
 lig storm och snö stormen så att ingen
 kunde gå ute på manken veindan
 koncipian öfster och här blef mycken
 snö Den 20 de blef en stark fö-
 väst storm då bläste värlenka
 när ovid någon dagen den 21 de
 blef en västa storm så att 200
 Skepp förgingar på Svärsk grund
 och en annan lig mängd med snö
 så att mycket vatten blef på jorden
 Här har i he varit så mycket
 vatten i manna minne Det för den
 första Landsvägarna på många
 ställen under alla storm väder i de
 som skogen har för gås och många
 skogar tablat med -

Så vid 1861 i tablat i november på 16
 1861 i november den 15 En förfä-
 lig storm och snö stormen så att ingen
 kunde gå ute på manken veindan
 koncipian öfster och här blef mycken
 snö Den 20 de blef en stark fö-
 väst storm då bläste värlenka
 när ovid någon dagen den 21 de
 blef en västa storm så att 200
 Skepp förgingar på Svärsk grund
 och en annan lig mängd med snö
 så att mycket vatten blef på jorden
 Här har i he varit så mycket
 vatten i manna minne Det för den
 första Landsvägarna på många
 ställen under alla storm väder i de
 som skogen har för gås och många
 skogar tablat med -

Vannholmarna

Öar i Väst, del 7. Av Evert Samuelsson.

Holmarna torde ha fått sitt namn på grund av tillgången på färskvatten för sjöfarare. Grunda vattensamlingar finns på både den yttre och den inre holmen, men dessa blir dock snabbt torrlagda. På den inre holmen finns dessutom en stensatt grop, som bör ha varit en vattenreservoar.

En stor stengrund eller stenbrygga på insidan av den inre Vannholmen vittnar om att här bör ha pågått verksamhet under 1700-talets sillfiske. Kyrkböckerna ger emellertid ingen information om bosättning här under denna period i form av födslar eller vigslar.

Den första födseln noteras i maj år 1803. Det var båtskepparen Nils Jacobsson och hans hustru Christina, som då fick sonen Andreas. Denna familj hade tidigare bott på Rörholmen, men sedan sillfisket varit mycket dåligt ett par år flyttade den år 1802 till Vannholmen.

Båtskepparen Jonas Berggren gifte sig år 1803 med Anna Jonsdotter från Korsviken och bosatte sig tydligen på Vannholmen. De fick en son där 1809. År 1805 var Jonas Lilja från Vannholmen dopvittne, när Daniel Jacobsson i Korsviken döpte ett barn och 1810 fick tunnbindaren Sven Holmström och hans hustru Bengta en dotter som döptes till Maria Gustafva.

Bland innevånarna på Vannholmen under 1800-talets första decennium finner man en bokhållare, en borgare och flera tunnbindare, vilket talar för att här pågått någon form av verksamhet inom sillfisket.

Det var flera familjer som flyttade från Långön och Rörholmarna ut till Vannholmen i början av 1800-talet. Som mest bodde det 25-30 personer där och detta antal höll sig ganska konstant fram till mit-

ten av 1830-talet. Sedan minskade antalet snabbt och var 1845 nere i 6 stycken. Det var familjen Andreas Hammar, som då bodde kvar där med fyra barn. Andreas dog 1876 och hans hustru Caijsa 1891. Deras döttrar Augusta och Lydia bodde kvar därute tills de dog 1918 respektive 1916. Augusta var under några år på 1880-talet gift med styrmannen Anders Johansson och fick med honom en dotter som döptes till Elin. Anders drunknade emellertid under en sjöresa år 1885. Efter moderns död 1891 bodde de båda systrarna och lilla Elin kvar ensamma utan något manligt stöd. Under de perioder då skolgång pågick vistades Elin hos släktingar på Långön, där det fanns en ambulatorisk folkskola och då var systrarna helt ensamma på Vannholmen. De skötte Leskärs fyr, som måste besökas varje dag oberoende av vilket väder det var och för övrigt försörjde de sig med fiske och sjöfågelsjakt. De lär ha varit mycket skickliga i båda dessa hanteringar och sin roddbåt hanterade de mästerligt i den ofta gropiga sjön ut mot Leskärs fyr. De blev kända i hela skärgården som *"Töserna på Vannholmen"*. Många sjöfarare lade till där för en pratstund och en kopp kaffe. Evert Taube och Kurt Jungstedt har skildrat deras liv i *"Västlig horisont"* och Claes Krantz i *"Övärld med förflutet"* och *"Hemma-vatten och vrakstränder"*.

Nu ligger holmarna obebodda och öde, men sterna i de gamla husgrunderna kommer i årtusenden framåt att vittna om det liv och den verksamhet som en gång fanns härute, för hit ut skall väl ändå inte fritidsverksamheten komma med sin utplåning av allt det vi har från forna dagar.

Här nedan följer de innevånare på Vannholmen som kunnat spåras:

V1 – Fiskaren, båtskepparen

Nils Jacobsson
16/11 1768 – 1818

Nils föddes i Lilla Hammar i Ödsmål och var troligen gift med Christina innan han kom till Lycke socken, eftersom de saknas i vigselböckerna i såväl Lycke som Torsby. De första fyra barnen föddes på Rörholmen, men det femte – Andreas – på Vannholmen år 1803 och sedan var familjen bosatt där. Barnen tog namnet *"Hammar"*.

Anna Maria 2/11 1795

se L24

Jacob 19/3 1797

se V10

Magnus 3/11 1798

flyttade till Kungälv omkring 1827

Johannes 7/12 1800

gift med Sofia Nilsdotter

Andreas 7/5 1803

se V9

Magdalena Christina 26/7 1805

se Bremnäs tab. 230

Joseph 9/1 1808

ogift – drunknade

Nils köpte 1/8 Korsviken år 1807 av Daniel Jacobsson, men sålde den tillbaka till honom år 1812.

V2

Jonas Lilja

Var dopvittne hos Daniel Jacobsson i Korsviken den 15 september 1805.

V3 – Båtskepparen

Jonas Berggren

Den 28 mars 1803 vigdes Jonas Berggren från Kville och Anna Jonsdotter från Korsviken. De bosatte sig på Vannholmen.

Johan Peter 2/5 1809

Anna Jonsdotter

V4 – Tunnbindaren

Sven Holmström

1759 -

Justina 1796

Samuel 1800

Maria Gustafva 21/4 1810

Bengta

1770 -

V5 = L23

Eric Olsson

5/11 1772 – omkr. 1813

Johanna Ericsson

Omkr. 1785 -

Eric och Johanna vigdes den 2 april 1804. Båda kom från Långön och där var de bosatta till omkring 1811. Eric var med all sannolikhet sysselsatt inom sillfisket, men detta började bli dåligt vid den tiden och år 1811 flyttade familjen till Vannholmen. Eric blev istället sjöman och tydligen kom han i tjänst hos Daniel Jacobsson i Korsviken, som bedrev kaparverksamhet. Sverige hade fått en ny tronföljare – den franska generalen Bonapart – som invecklade sig i ett krig mot Napoleon och blev på så sätt lierad med engelsmännen. I denna kaparverksamhet råkade Eric illa ut.

Inlands Södra härads dombok förtäljer att till sommaringet 1813 hade bokhållaren Börje Lundberg i Kovikshamn instämt Eric för att få ut en fordran på 25 Rdr 36 sk och 3 rst. Eric uteblev från tinget, eftersom han "var på resa". Vid hösttinget i november samma år kom ärendet åter upp, men då meddelade nämndemannen Per Olsson i Gunnars-

lycke att svaranden befann sig i fångenskap i Danmark. På ett annat ställe sägs det att han blivit tillfångatagen under kaperier. Eric kom nog aldrig hem från denna fångenskap. Danskarna gjorde väl processen kort med dylika "sjörövare".

Ett protokoll från en sockenstämma i Lycke i november 1815 berättar: "Eric Olssons Enka Johanna Ericsson på Rörholmen som har 3:ne barn, hade anmält sitt fattiga och beklagansvärda tillstånd och önskade att åtminstone ett och annat år få något understöd till barnen, hvaraf det äldsta är åtta år och det yngsta två år; kunna något bidra till sitt underhåll. I anledning hvaraf församlingen beslöt att hon skulle tillåtas af hvarje helt hemman uppbära 2 kappor korn årligen". Det blev sammanlagt cirka 125 liter korn. Omkring år 1830 flyttade Johanna med två barn till Tjuvkiel och bodde där inhyses hos mjölnaren Anders Jonsson vid Valeberget.

Eric och Johanna fick sex barn, varav tre dog i späda ålder:

Andreas 2/11 1804 – 27/12 1804

Christian 29/11 1805

Anders 19/3 1808 – 7/5 1808

Gustaf 14/7 1809

Anna Britta 13/8 1811 – 1/12 1811

Anna Britta 27/11 1813

se Tjö16

V6 = L16

Bryngel Olofsson Lundgren
Omkr. 1770 - omkr. 1826

Bengta Knutsdotter
Omkr. 1769 -

Bryngel och Bengta vigdes den 29 april 1798. Båda var då hemma på Långön och där bodde familjen till år 1811 då den flyttade till Vannholmen. De fick fem barn:

Olof	16/11 1798	
Christopher	23/10 1802 – 12/3 1803	
Christopher	26/5 1804	
Andreas	12/2 1807	
Anna Catharina	5/10 1812	född på Vannholmen

V7 = L34 – Fiskaren, båtskepparen

Theodor Bökman
2/3 1770 -

Johanna Berndtsdotter
9/10 1770 -

Vigdes den 12 oktober 1804. Båda var då bosatta på Rörholmen men flyttade något senare till Lilla Råvet och år 1812 till Vannholmen. Två barn är kända:

Lars	26/12 1804 – 30/11 – 1827	
Anna Maria	22/8 1807	föddes på Lilla Råvet. Se V11

Det var sannolikt denne Theodor Bökman som år 1823 hjälpte "*Lasse-Maja*" att fly från fästningen i Marstrand till Kovikshamn.

V8 = LS20 – Tunnbindaren

Peter Ågren
Omkr. 1755 – 2/12 1837 (82. 5. 7)

Anna Maria Petersdotter
Omkr. 1763 – 14/3 1840 (77 år)

Familjen var först bosatt på Lilla Råvet men flyttade sedan till Vannholmen.

Jan Petter	29/4 1790	
Rasmus	1792 – 1/6 1811	drunknade vid Slevessund
Anna Christina	1797	
Gustaf	1799	
Johannes	1803 – 22/6 1834	blodstörtning

Inget av dessa barn återfinnes i födelselängderna för Lycke.

V9 – Skepparen

Andreas Hammar
7/1 1803 – 5/2 1876

Caijsa Friberg
11/4 1803 – 5/4 1891

Caijsa var född i Värmland och träffade väl Andreas, när han som sjöman besökte någon hamn vid Väneren. Hon kom alltså från detta skogsrika landskap och fick leva ett långt liv på en holme, där det inte växte ett enda träd. Hon födde minst fem barn:

Fredrik	1832	
Christina Albertina	7/12 1837 – 14/9 1880	flyttade till Marstrand 1878
Augusta	4/6 1840 – 1918	se V13
Lydia	7/5 1842 – 1916	ogift, bodde på Vannholmen till sin död
Nimrod	8/10 1844 – 8/10 1844	

Det var Augusta och Lydia som kom att bli de välkända "*töserna på Vannholmen*".

V10 – Skepparen

Jacob Nilsson Hammar
19/3 1797 -

Anna Pehrsdotter
Omkr. 1799 -

Se V1

Jacob och Anna vigdes troligen före 1823. Inga barn är kända men däremot två fosterbarn. Regina Petersdotter född 30/1 1820 och Nils Christian Svensson. Den förra saknas i Lycke sockens födelselängd. Den senare var son till skepparen Lorenz Svensson och Magdalena Hammar Beateberg.

V11 – Skepparen

Johannes Johannesson 8/2 1802 - Son till Johannes Olofsson och Johanna Johannesdotter Bärekillen.	Anna Maria Bökman 22/8 1807 Se V7
--	---

Lovisa Christina	23/10 1828	
Jacobina	11/8 1831	
Johanna M.	26/9 1833 – 4/1 1834	slag
Johanna G.	14/11 1834 – 23/11 1834	slag
Mathilda	23/12 1835	

Familjen flyttade till Sjöhälan omkring år 1835.

V12 – Skepparen

Carl Gustaf Lorentzson 18/11 1842 - Son till Lorentz Svensson och Magdalena Hammar Korsviken.	Josefina Charlotta Samuelsdotter Omkr. 1860 -
--	--

Vigdes den 29 mars 1878.

V13 – styrmannen

Anders Johansson 23/3 1834 – 14/4 1885 Drunknade under en långresa till sjöss.	Augusta Hammar 4/6 1840 – 1918 Se V9
--	--

Anders och Augusta vigdes den 12 oktober 1878 – troligen i Marstrand. De fick en dotter:

Elin Andrea	16/3 1880
-------------	-----------

Carlsholmen

Öar i Väst, del 8. Av Evert Samuelsson.

Domböckerna från 1600- och 1700-talen säger ingenting om Carlsholmen. Inte heller jordeböcker eller mantalslängder ger någon information om människor bosatta där. Eftersom holmen saknar alla förutsättningar för åkerbruk och dessutom ligger så långt ut i havsbandet är det ganska säkert, att den var obebodd fram till slutet av 1700-talet, då det rika sillfisket gjorde den intressant för anläggning av "skärgårdsverk". Verksamheten kom igång först vid mitten av 1780-talet, då en löjtnant Clerck byggde ett trankokeri där.

Studerar man kyrkböckernas uppgifter om vigda personer och födda barn, finner man den första vigdelsen 1785, då bokhållaren Nils Brask och Lena Råstedt förenades, och den första barnafödelsen 1796, då flickan Anna Charlotta föddes.

Holmen är skild från Klåverön av ett smalt sund och över detta gjorde man en gångbar väg av stenar. De som var verksamma därute kunde därför bo på Klåverön och ta sig fram till sin arbetsplats utan båt. Så byggde exempelvis bokhållaren Johannes Ahlgren åt sig och sin familj ett imponerande hus som var 18 alnar (10,8 meter) brett och 20 alnar (12 meter) långt och i två våningar på Klåverön strax innanför Carlsholmen.

Den 5 oktober 1792 inträffade en förödande brand på Carlsholmen. Hela anläggningen inklusive bokhållarens manbyggnad lades i aska. Att skadorna blev så stora berodde på att nästan alla hade tagit ledigt och begivit sig till marknaden vid Tjuvkils Huvud, trots att man var mitt inne i fiskesäsongen och bör ha haft mycket att göra. Sillfångsterna var mycket ymniga detta år. I protokollet från Inlands Södra härads hösteting detta år relateras händelserna som följer:

"Sedan Salteriet och trankokeriet Carlsholmen på Klåverön sistlidne månad afbrunnit tillika med de Lösören, Cofacter ? och Inventarier som ther funnits har ägaren theraf Handelsmannen Herr Joh: Sahlsten i Götheborg om förloppet af thenna olyckshändelse låtit wid rådstufwurätten i Marstrand afhöra flera wittnen och anställa werdring å de qwarlefwor som efter branden funnits, samt inmana pigan Caijsa Lisa Wallin i häkte, såsom then ther genom sin wårdslöshet till thenna olyckan skall wål-lande warit medelst et af henne åt thes Husbonde

Kyparen Benjamin Niclas Åström berörde dag anstält Brygg. Hwarefter bemälte Herr Sahlsten hos Kongl. Befallningshafwanden i Götheborg anhållit at theröfwer wid Tings Rätten ransakas måtte, herom bemälte Konungens Befallningshafwande altså uti skrifwelse af den 26:te sistlidne Oktober Domhafwanden anmodat.

I anledning hwaraf bemälte Piga wid thetta Urtima Ting af wederbörande Krono Betjente blifwit instäld och uti Herr Sahlstens ombuds Handels Bokhållaren Anders Gotfrid Ungers närwaro Rätten före kallades, hwilken inlämnade utdrag af Marstrands Rådstufwu Rätts Protokoll af den 12 sistlidne Oktober innehållande the therstädes afhärde wittnens berättelse huru Elden upkommit, ibland hwilka Tunnbindaren Bergs wittnesmål gifwer wid handen, at efter Caijsa Wallins egit ärkännande under påstående brand skall hon företagit sig Bryggning i Tunnbindare werkstaden med spån och stickor hwaräst ingen mera tå war och icke acktadt på Elden, och Pigan Christina Ekebom har wittnat at Caijsa Lisa fådt af henne låna en gryta med hwilken hon företagit Bryggningen utan at wid lånet nämna hwartill hon wille nyttja den samma.

Berörde Caijsa Lisa Wallin antydd at riktigt upgifwa huru Elden upkommit berättar at hon åt sin Husbonde Tunnbindaren Åström skulle brygga dricka den 5 sistledne October och sedan hon deltill af Pigan Christina Ekebom lånat en gryta wid pass kl 10 före middagen gjordt upp eld i spisen i gamla Tunnbindarewerkstaden och satt på grytan med watten uti samt derpå gådt efter twenne ämbar watten i en källa belägen wid pass 300 famnar från berörde werkstad, men när hon kom tillbaka och öppnade werkstadsdörren slog elden och röken så häftigt emot henne, at hon icke kunde komma in uti rummet, hwarpå hon genast gjorde allarm och the som woro hemma på Salteriet, ty de flästa woro om morgonen resta till Tjuvkils marknad, kommo ut, men Elden tog så hastigt öfwer hand at den icke stod at släcka.

På frågan huru länge hon war borta tå hon gick efter watten, swarar hon, at hon icke kan se at thet war längre än litet öfwer en fjerdedels timma. Sä- gandes at hon wid Larsmässotiden i år bryggde i samma werkstad och at flere i lika behof nyttjade

*...om icke
winden kört
ner gjenom
skorstenen
och fört ut
Elden i
rummet...*

thetta rum hwaräst nu ingen arbetare utan en hop stickor allenast lågo förwarade.

Frågas om berörde stickor lågo nära wid spisen eller om hon framburit theraf några till spisen, så at någon gnista kunde antända them. Swaras: Neij. Frågas huru hon tror Elden blef lös. Swaras at hon icke förstår huru thet tillgådt, om icke winden kört ner gjenom skorstenen och fört ut Elden i rummet ty thet blåste mycket.

Bokhållaren Unger sade sig icke kunna meddela någon annan uplysning om Caijsa Lisas wällande härutinnan än före berättadt är, och ehuru deraf inhämtas, at hon sedan hon gjordt upp eld i Tunnbindarewerkstaden gådt ifrån then samma och then icke wårdadt, afstod Herr Sahlsten dock ifrån alt påstående emot henne, hälst hon wetterligt icke hafwer det ringaste at böta eller gälda med.

På tillfrågan huru många Hus blefwo upbrända swaras, at the bestodo af en Manbyggning för Bokhållaren, en Wedbodh, en Saltbodh, en Bodh till stäfwers förwarande, sjelfwa Trankokningshuset, Sillsalteriet, Tunnbindarewerkstaden och skall hela skadan som Herr Sahlsten lidit och han wid Rådstufwo Rätten i Götheborg beedigadt sig bestiga till 10319 Rdr 12 sk, hwilket Caijsa Lisa medgaf.

Hwarefter Tings Rätten tog detta mål i öfwerwägande och afsade följande Utslag, som afsades den 7 November:

Alldenstund Pigan Caijsa Lisa Wallin genom egen friwillig bekjännelse blifwit öfvertygad at hafwa den 5 sistlidne October före middagen gjordt Eld i spisen uti gamla Tunnbindarewerkstaden på Salteriet och Trankokeriet Carlsholmen till Bryggningens förättande och then icke wårdadt utan gådt efter watten ett stycke derifrån, hwarunder hände at Elden kommit lös och mött henne i dörren wid återkomsten, hwarigenom nio särskilte Hus för ägaren Handelsmannen Herr Sahlsten upbrunnit.

Fördensull pröfwar Tings Rätten rättwist i följe af 24 Cap. 1 § B Bn thet bör hon för hwarje hus böta 32 sk och ärsättja den af honom upgifna skadan. Men som ingen tillgång dertill hos henne finnes och han afstådt från alt påstående mot henne, samt böterna är hans ensak, altså kommer begge delarna at förfalla. Blifwandes Caijsa Lisa Wallin i anledning häraf på fri fot stäld".

Av allt att döma återuppbyggdes anläggningen och verksamheten fortsatte några år, men slutet på "det stora sillfisket" närmade sig. Verksamheten på denna holme i havsbandet pågick endast cirka 20 år. Efter dess avslutning bodde ett litet antal människor kvar där ytterligare 30 år. De sista familjerna på Carlsholmen var Jonas Larsson Kindberg och Anna Britta Olofsdotter med sju barn samt barnlösa paret Andreas Larsson och Gretha Olofsdotter.

ÅR	1791	1798	1812	1815	1818	1822	1825	1828	1830	1834	1836
ANTAL	9	18	12	13	8	6	7	7	8	6	4

C1 – Bokhållare

Nils Brask

Lena Råstedt

Vigdes den 2 oktober 1785 – båda var hemmahörande på Carlsholmen

C2

Olof Siöberg

Engelborg Berglund

Anna 20/7 1794

föddes i Marstrand

Anna Charlotta 28/4 1796

föddes på Carlsholmen

C3 – Bokhållaren

Johan Mellgren

Elsa Lund

C4 – Bokhållaren

Johannes Ahlgren

Brita Larsdotter

Anna Stina 23/8 1798

Dog den 13/9 1809 (58 år)

föddes på Carlsholmen

C5 – Bokhållaren, skepparen

Olaus Ahlgren		Catharina Andersdotter
		Omkr. 1769 – 20/10 1815 (46 år)
Johannes	3/12 1808	föddes på Carlsholmen
Carl Magnus	15/9 1811	föddes på Carlsholmen
Gustaf	5/4 1813	föddes på Carlsholmen

C6 – Båtskepparen

Hans Svensson		Börtha Bengtsdotter
		Omkr. 1766 – 1/6 1796 barnsnöd
		Vigdes den 28 februari 1796 – båda var hemma på Carlsholmen
Hans Svensson		Johanna Nilsson
		Vigdes den 21 oktober 1798 – båda var hemma på Carlsholmen

C7

Olof Carlsson		Anna Marja Christansdotter
		Vigdes den 26 juni 1796 – båda var hemma på Carlsholmen

C8

Olof Isberg		Ingebor Sjöberg
Olaus	4/2 1799	föddes på Carlsholmen

C9

Sven Olofsson		Juliana Olofsdotter
		Vigdes den 14 juni 1802 – båda var hemma i Korsviken
Maria	7/10 1802	föddes på Carlsholmen
Inger	1/9 1805	föddes på Carlsholmen

C10

Sven Olsson		Olena Nilsson
Elisabeth	16/9 1807 – 1/3 1808	föddes på Carlsholmen

C11

Sven Bengtsson		Mareth Olofsdotter
Benjamin	13/6 1812 – 7/7 1812	föddes på Carlsholmen

C12

Johannes Nilsson		Elisabeth Andersdotter
Brita Charlotta	3/7 1816	föddes på Carlsholmen

C13

Andreas Svensson		Gretha Olofsdotter
Omkr. 1781 – 1676 1835		Omkr. 1783

C14 – Murarmästaren

Jonas Larsson Kindberg

Omkr. 1755 – 1/9 1836 (81 år)

Den 11 juni 1786 vigdes gesällen Jonas Larsson Kindberg från Marstrand och pigan Christina Jonsdotter från Korsviken.

Christina Lovisa ¼ 1788

Christina Jonsdotter

Omkr. 1757 – 22/4 1809 (52 år)

föddes i Korsviken

Jonas Larsson Kindberg

Anna Britta Olofsdotter

Omkr. 1787 – 18/6 1831

Den 21 februari 1812 vigdes änkemannen Jonas Kindberg från Carlsholmen med pigan Anna Britta Olofsdotter från Carlsholmen.

Laurina 4/10 1812 föddes på Carlsholmen

Anders Christoffer 24/8 1814 föddes på Carlsholmen

Johannes 7/10 1816 föddes på Carlsholmen

Anna Maria 7/10 1820 föddes på Carlsholmen

Johanna Christina 22/10 1823 – 27/12 1825 föddes på Carlsholmen

Carl Johan 19/12 1825 föddes på Carlsholmen

Olof 12/10 1830 föddes på Carlsholmen

Änkemannen Jonas Kindberg med tre barn – Johannes, Carl Johan och olof – samt änkan Gretha Olofsdotter blev de sista innevärdarna på Carlsholmen.

Gamla Almanackor

av Siv Alexandersson

Jag har några gamla almanackor från 1900-talets början. Dessa kommer från mina morföräldrar, som då bodde i Grindsvall, Romelanda. När jag först började bläddra i dessa, så funderade jag över vem som fyllde år på de datum, där det stod namn uppskrivna. Jag hade aldrig hört talas om någon som hette Rosa, Maja eller Gullan. Så småningom insåg jag att detta var dagar, när någon av korna skulle kalva. Det var säkert mycket viktigare händelser, än mänskliga födelsedagar. Den nya kalven betydde mat, för torpets invånare.

Det finns förteckningar över hela kungahuset, med titlar och födelsedatum. År 1908 börjar listan med kung Oscar II och drottning Sofia, därefter följer alla deras söner och döttrar. Prinsessan Lovisa, Carl XV:s dotter, gift med kung Fredrik VIII av Danmark finns också med. Det kanske var lika viktigt med kungligheter då, som det är i nutid. Fast vi har löpsedlar med braskande rubriker och skvaller i stället.

Solens upp- och nedgång, samt solförmörkelser, tycks också ha hört till väsentligheterna. I 1910 års almanacka redogörs för planeternas gång och lysande. Uranus befinner sig under året i Skyttens stjärnbild och Saturnus finns i Fiskarnas och Vädurens stjärnbild. Venus är aftonstjärna till 12 februari, morgonstjärna från 12 februari till 5 december, därefter åter aftonstjärna till årets slut. Jag funderar över om detta hade någon praktisk betydelse, utom för spådamer.

Det finns statistik om första och andra kammaren i riksdagen, folkmängd och landets areal. Men också uppgifter om skörd av säd och potatis, vägars längd i kilometer och kommunernas finanser.

Därefter följer 11 sidor med *"Upplysningar och råd angående späda barns uppfödning vid bröstet eller med komjolk"*. Bröstmjolk förordas

på det bestämdaste, men om komjolk måste till, så finns det en tabell för hur den skall användas. Under hela havandeskapet skall kvinnan endast använda vida klädesplagg, som ej sammantrycka bröstet. Snörliv, korsetter och dylikt avlägges naturligtvis helt och hållet. Det finns åtskilliga råd utöver detta.

Sveriges marknader under året 1910, räknas upp månadsvis, men jag kan inte hitta Kungälv. Den kanske inte hade börjat då, men Rabbalshede hästmarknad finns med.

Det finns noggranna föreskrifter för post och brev, hur man skriver adresser och avsändare på. Detta gäller även för brevkort och korsband. Postanvisning kostar 10 öre, då postanvisningsbeloppet är högst 5 kronor och brev till utlandet kostar 20 öre.

År 1909 finns ett långt stycke om emigrationens följder. Sverige har genom utvandringen förlorat mer än en million invånare, vilket utgör 1/5 av befolkningen detta år. Statistiken visar att Sverige tynges av ett abnormt stort antal åldringar och skolbarn, men lider brist på män och kvinnor, i den för arbete och fortplantning dugligaste åldern. Jag vill minnas att jag hört, att vi äldre är för många och för kostsamma nu för tiden också.

I 1911 års upplaga finns instruktioner och upplysningar om tänderna och deras vård, som avslutas med: *"Låtom oss arbeta för och hoppas att det mål, vi nu tycka oss skymta så aflägsset – vår och kommande generationers rationella tandvård – på lyckligt sätt kunde uppnås i en nära framtid. När vi kommit därhän, ha vi fått en stor sak att prisa oss lyckliga öfver."*

Varje års almanacka tycks ha ett tema, med en längre utläggning. Ex. äppelskördens hantering, en rolig bok eller hur slakten bäst hanteras. Enligt brev av den 2 juli 1858 skall almanackan, häftad och skuren, säljas för 14 öre per styck. Ockrar man på detta får man böta 50 kronor.

Förslag till stadgeändring, andra gången.

- Gamla § 4. Föreningens styrelse utses vid årsmötet och skall bestå av ordförande och minst sex ordinarie ledamöter, samt minst två ersättare. Styrelsen väljs alternerande på två år. Styrelsen konstituerar sig snarast efter årsmötet och utser inom sig vice ordförande, sekreterare, kassör och övriga erforderliga funktionärer. Styrelsen äger även rätt att knyta till sig andra personer som adjungerade ledamöter.
- Valberedning bestående av tre personer utses av årsmötet.
- Förslag till ny § 4. Föreningens styrelse utses vid årsmötet och skall bestå av ordförande och minst **fyra** ordinarie ledamöter, samt minst två ersättare. Styrelsen väljs alternerande på två år. Styrelsen konstituerar sig snarast efter årsmötet och utser inom sig vice ordförande, sekreterare, kassör och övriga erforderliga funktionärer. Styrelsen äger även rätt att knyta till sig andra personer som adjungerade ledamöter.
- Valberedning bestående av tre personer utses av årsmötet.
- Gamla § 14 För ändring av stadgar, överlåtelse av Föreningens egendom eller upplösning av Föreningen erfordras beslut vid två på varandra följande möten med minst sex månaders mellanrum varav det ena skall vara ordinarie årsmöte. För sådant beslut erfordras minst två tredjedelar av alla röster. I händelse av Föreningens upplösning, skall dess samlingar och övriga tillhörigheter överlämnas till Kungälv och Stenungsunds kommuner.
- Förslag till ny § 14 För ändring av stadgar, överlåtelse av Föreningens egendom eller upplösning av Föreningen erfordras beslut vid två på varandra följande möten med minst sex månaders mellanrum varav det ena skall vara ordinarie årsmöte. För sådant beslut erfordras minst två tredjedelar av alla röster. I händelse av Föreningens upplösning, skall dess **befintliga medel, samlingar och övriga tillhörigheter överlämnas till sammanslutning med liknande intresse.**

Arkiv

Bohusläns Föreningsarkiv är en ideell förening som bevarar föreningsmaterial från Bohuslän. I maj i år var dom på Mimers Hus i Kungälv och berättade om sin verksamhet och hur man ska hantera arkivmaterial. De har sitt arkiv i Bohusläns museum i Uddevalla. Hemsida www.bohusarkiv.se

Där finns ett dataregister med ca 90 000 registrerade tidningsartiklar.

Ett litet urval: Post och inrikes tidningar 1694-1854 spridda år, Bohusläns tidning 1838-1883, Bohusläningen 1878-2009, Bohusläns Allehanda 1887-1891 och Bohusposten 1910-1952.

På hemsidan kan man söka utdrag, självklart skrev jag in Romelanda och fick två napp. I Bohusläningen 1895 skriver de om ett hemskt dåd i Romelanda. Och en kungörelse om en auktion på Hede 1891.

Hur ska vi ta hand om våra handlingar

- ◆ Bästa temperaturen är 18 grader plusminus 2
- ◆ Fotografier 12- 13 grader, dia och färgnegativ ska förvaras svalt och mörkt
- ◆ Luftfuktigheten bör vara 40%
- ◆ Tidningspapper är sura, lägg inte dessa med foton och andra dokument, de bryts snabbt ner av syran
- ◆ Plastfickor ”äter” efter en tid upp texten på ett papper
- ◆ Gem och häftklamrar rostar så småningom och fräter på pappret
- ◆ Tejp är helt förkastligt ur arkivsynpunkt
- ◆ Gummisnoddar är inte heller att rekommendera då de klistrar fast sig på pappret

Har ni medlemmar arkiv hemma? Eller om ni stött på någon som har handlingar hemma, som inte är arkiverade på ett bra sätt? Kontakta oss. Vi hjälper till.

Arkivmaterial säljs ofta i storpack. Om det finns intresse att köpa aktomslag och arkivkartonger kan föreningen köpa in till försäljning. Hör av dig till någon i styrelsen.

Anette Juores

 Släktforskardag på Bohusläns Museum i Uddevalla lördagen den 20 oktober kl 10-15.

Inlands Släktforskare kommer att vara med som utställare vid släktforskar dagen i Uddevalla den 20/10.

Medverkan av Uddevalla Släktforskare, DIS-Väst, DIS-Norge, Arkiv Digital, Riksarkivet, EmiWeb, Centrala Soldatregistret, Släktdata, Västgöta-litteratur, Ancestry m flera. Anneli Andersson, Mellerud, berättar om emigration, Mette Gunnari från DIS-Norge berättar om norska källor, SVAR, Ancestry.

Samarrangemang med DIS-Väst, Studieförbundet Vuxenskolan och Uddevalla Släktforskare.

KALLELSE

till höstmöte med

INLANDS SLÄKTFORSKARE

Tisdag 30 oktober kl 18.30

Jörlanda Församlingshem

Stadgeändring, andra gången

Föreläsare:

MIKAEL EBOSKOG

berättar om utgrävningarna från vikingatiden vid Hoga på Tjörn

Gratis fika till medlemmar
Övriga 30:-

Alla hälsas hjärtligt välkomna

Styrelsen

